

شیوه نامه جامع تحصیلی

دانشگاه فردوسی مشهد - ویرایش ۱۴۰۰

فهرست عناوین

شماره	عنوان	صفحه
	فصل اول-مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی	۴
۱-۱	مقدمه	۵
۲-۱	مواد عمومی (مربوط به تمام دوره های تحصیلی)	۱۰
۳-۱	مواد اختصاصی	۱۳
۱-۳-۱	شیوه نامه آموزشی دوره های تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته	۱۱
۲-۳-۱	شیوه نامه آموزشی دوره تحصیلی کارشناسی ارشد	۱۹
۳-۳-۱	شیوه نامه آموزشی دوره تحصیلی دکتری تخصصی (Ph.D)	۲۸
۱-۱	مقررات، جداول آزمون ها و نمره قابل قبول در خصوص نمره زبان دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D)	۴۰
۲-۱	دستورالعمل نحوه نمره دهی به دستاوردهای پایان نامه	۴۲
۳-۱	دستورالعمل نحوه نمره دهی به دستاوردهای رساله	۴۵
۴-۱	سایر مصوبات پژوهشی	۴۹
۵-۱	دستورالعمل گواهی رتبه دانشجویان	۵۱
	فصل دوم- شیوه نامه برگزاری ارزیابی جامع دانشجویان دکتری	۵۲
۱-۲	مقدمه	۵۳
۲-۲	شرایط شرکت در ارزیابی جامع	۵۳
۳-۲	نحوه برگزاری ارزیابی جامع	۵۴
۴-۲	اعلام نتایج و تجدیدنظر	۵۶
۵-۲	گردش کار ارزیابی جامع	۵۷

شماره	عنوان	صفحه
۶-۲	فهرست عوامل اجرایی برگزاری	۵۹
پیوست ۱-۲	اطلاعات ارزیابی جامع گروه‌های آموزشی دانشگاه فردوسی مشهد	۶۱
پیوست ۲-۲	پاسخنامه ارزیابی جامع دانشگاه فردوسی مشهد	۶۲
پیوست ۳-۲	گواهی آزمون جامع و پایان دوره آموزشی دکتری	۶۳
۶۴	فصل سوم-شیوه نامه پذیرش دوره دکتری پژوهش محور ویژه متقاضیان غیرایرانی	
۱-۳	مقدمه	۶۵
۲-۳	مصوبات	۶۵
۶۸	فصل چهارم- شیوه‌نامه آموزش الکترونیکی	
۱-۴	مقدمه	۶۹
۲-۴	تدریس الکترونیکی	۷۱
۳-۴	ارزیابی الکترونیکی	۷۴
پیوست ۱-۴	یادگیری معکوس	۷۶
پیوست ۲-۴	نحوه تهیه محتوای الکترونیکی	۷۹
پیوست ۳-۴	نحوه برگزاری کلاس برخط	۸۲
پیوست ۴-۴	نحوه برگزاری امتحانات	۸۵
پیوست ۵-۴	نحوه برگزاری دروس عملی	۹۰

فصل اول - مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

۱-۱- مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) مصوب ۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ سیاست‌ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران (موسوم به طرح آمایش) مصوب ۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین ابلاغیه شماره ۲/۴۳۰۶۹ وزارت عتف به تاریخ ۹۷/۳/۱، دانشگاه فردوسی مشهد در شهریور ماه ۱۴۰۰ به تدوین و اصلاح شیوه‌نامه جامع آموزشی دوره های تحصیلی کاردانی، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی ارشد، دکتری تخصصی مصوب شهریور ۱۳۹۷، دکتری پژوهش محور ویژه متقاضیان غیر ایرانی، آزمون جامع دکتری و آموزش الکترونیک به شرح زیر اقدام نمود. لازم به توضیح است که این ویرایش بر مبنای الگوی مفهومی آموزش انجام شده است. این الگو به مثابه نقشه راهی است که مسیر حرکت کنشگران عرصه آموزش را مشخص می‌سازد. به همین دلیل در مقایسه با شیوه نامه جامع ۹۷، روش های نوین آموزش مانند آموزش معکوس در شیوه نامه آموزش الکترونیکی مورد توجه قرار گرفته است.

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این شیوه‌نامه، ساماندهی به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه، و بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود در جهت ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری تخصصی، دکتری پژوهش محور ویژه متقاضیان غیر ایرانی و در نتیجه تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و آشنا با علوم و آخرین دستاوردهای علمی منطبق با نیازهای جامعه است. دوره‌های تحصیلی «دکتری عمومی رشته دامپزشکی»، «دستکاری دوره‌های تخصصی» و نیز دوره‌هایی همچون «کارشناسی ارشد پیوسته»، «دکتری مستقیم» و «دکتری پیوسته» مقررات ویژه خود را داشته و از شیوه‌نامه‌های جداگانه پیروی می‌کنند.

ماده ۲- تعاریف

۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. دانشگاه: هر یک از دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) که دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی‌ربط بوده و مجری هر یک/یکی از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و پیوسته، کارشناسی ارشد، دکتری عمومی، دکتری تخصصی و دستکاری دوره‌های تخصصی هستند.
۳. مدرس: فردی که در دانشگاه به آموزش و یاددهی مهارت به صورت تمام وقت، نیمه وقت یا پاره وقت اشتغال دارد.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

۴. دانشجو: فردی که در یکی از دوره‌های آموزش عالی براساس ضوابط پذیرفته شده، و پس از ثبت نام به تحصیل می‌پردازد.
۵. آموزش رایگان: منظور تحصیل دانشجو در طول سنوات مجاز دوره آموزشی بدون پرداخت هزینه است. در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان ملزم به پرداخت هزینه شود، تعرفه آن مطابق دانشجوی شهریه‌پرداز نوبت دوم دانشگاه می‌باشد.
۶. دانشجوی شهریه‌پرداز: دانشجویی است که به ازای تحصیل در طول دوره تحصیلی ملزم به پرداخت هزینه مصوب از سوی دانشگاه مربوطه است.
۷. حضوری: نوعی از آموزش که دانشجو به صورت تمام وقت و با حضور در همه کلاس‌های درس دوره مربوط به فعالیت تحصیلی می‌پردازد. این نوع آموزش می‌تواند به صورت حضور فیزیکی در کلاس، الکترونیکی (برخط و غیر برخط) و یا ترکیبی انجام شود.
۸. غیر حضوری: نوعی از آموزش که دانشجو بدون حضور در کلاس درس به فعالیت تحصیلی می‌پردازد.
۹. نیمه حضوری: نوعی از آموزش که بخشی از آن حضوری و بخش دیگر غیرحضوری به انجام می‌رسد.
۱۰. استاد راهنمای تحصیلی: عضو هیات علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی، که برای هدایت تحصیلی دانشجو از ابتدای تحصیل و از سوی گروه آموزشی انتخاب می‌شود.
۱۱. نیمسال تحصیلی: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
۱۲. دوره تابستانی: دوره زمانی که شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات پایانی است.
۱۳. برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی که دارای هدف مشخصی بوده و مصوب مراجع قانونی است.
۱۴. واحد درسی: ارزش مقداری درسی، که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی یا مهارت‌آموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
۱۵. درس جبرانی: درس / دروسی که با تایید گروه گذراندن آن در آغاز دوره تحصیلی مربوط برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو ضروری تشخیص داده می‌شود و یا به دلیل ارتباط با موضوع پایان‌نامه / رساله، به تشخیص استاد راهنما، موظف به گذراندن آن است. درس جبرانی باید از مقطع قبلی باشد ولی نمره قبولی در آن درس یا دروس بر اساس مقطع فعلی دانشجو است.
۱۶. درس پیش‌نیاز: درسی است که درک مطلب آن برای یادگیری درس یا دروس دیگری که وابسته آن نامیده می‌شود ضروری است و باید قبل از آن درس یا دروس اخذ گردد.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

۱۷. **مشروطی:** وضعیت تحصیلی که دانشجو در یک نیمسال معدل کمتر از ۱۲ را در دوره تحصیلی کارشناسی و معدل کمتر از ۱۴ را در دوره تحصیلی کارشناسی ارشد کسب نماید.
۱۸. **رشته تحصیلی:** یک شاخه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.
۱۹. **گرایش تحصیلی:** هر کدام از شاخه‌های یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد. اختلاف دروس در ۲ گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.
۲۰. **مرخصی تحصیلی:** مدت زمان مشخصی که دانشجو برابر ضوابط معین به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.
۲۱. **انصراف تحصیلی:** فرآیندی که در آن دانشجو به طور اختیاری از ادامه تحصیل خودداری می‌کند.
۲۲. **دوره کاردانی پیوسته:** دوره تحصیلی که دارندگان مدرک دیپلم (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شوند و مستلزم گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب است.
۲۳. **دوره کاردانی ناپیوسته:** دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه، که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شود و مستلزم گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب است.
۲۴. **دوره کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی که مستلزم گذراندن حداقل ۱۳۰ و حداکثر ۱۴۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب است.
۲۵. **دوره کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز شده و مستلزم گذراندن حداقل ۶۸ و حداکثر ۷۲ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب است.
۲۶. **دوره کارشناسی ارشد:** دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و مستلزم گذراندن ۲۸ الی ۳۲ واحد درسی می‌باشد.
۲۷. **دوره دکتری تخصصی:** دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی ارشد یا دکتری عمومی آغاز شده و دانشجو موظف به گذراندن ۳۶ واحد درسی مشتمل بر رساله می‌باشد.
۲۸. **دوره بین‌المللی:** هر یک از دوره‌های تخصصی دکتری که بر اساس ضوابط مصوب وزارت و با مشارکت مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی غیر ایرانی برگزار می‌شود. این دوره می‌تواند آموزشی-پژوهشی و یا پژوهش محور باشد.
۲۹. **پایان‌نامه:** مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد(ان) راهنما و مشاور حسب مورد براساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

۳۰. **آزمون جامع:** آزمون تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره آموزشی در دوره دکتری تخصصی، با هدف ارزشیابی آموخته های آموزشی و توانمندی های پژوهشی دانشجوی برگزار می شود.
۳۱. **رساله:** گزارش مکتوب حاصل از فعالیت پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی است که در زمینه مشخصی از یک رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد(ان) راهنما و مشاور تدوین می شود.
۳۲. **هیأت داوران:** اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی و یا متخصصان حرفه ای دارای صلاحیت دانشگاهی، که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان نامه/رساله مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می شوند.
۳۳. **شیوه آموزشی-پژوهشی:** شیوه ای از تحصیل در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان نامه یا رساله می شود.
۳۴. **شیوه آموزشی:** شیوه ای از تحصیل صرفاً در دوره های کارشناسی ارشد آموزش الکترونیکی که دانشجوی پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراندن پایان نامه، دانش آموخته می شود.
۳۵. **استاد راهنما:** عضو هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) که مسئولیت راهنمایی دانشجوی را در انجام پایان نامه/رساله بر عهده دارد.
۳۶. **استاد مشاور:** عضو هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) و یا متخصص حرفه ای که مسئولیت مشاوره دانشجوی را در انجام پایان نامه/رساله بر عهده دارد.
۳۷. **متخصص حرفه ای:** صاحب نظر یا کارشناس با تجربه غیرهیات علمی با مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Ph.D) در سایر بخش های جامعه که دارای مهارت و صلاحیت حرفه ای مورد تایید شورای تحصیلات تکمیلی گروه می باشد. در شرایط خاص، در پایان نامه های تقاضامحور یا کاربردی مقطع کارشناسی ارشد استفاده از متخصصان حرفه ای با مدرک کارشناسی ارشد و همچنین مربی با سابقه دانشگاه فردوسی مشهد در سمت مشاور پایان نامه بلامانع است.
۳۸. **گروه آزمایشی:** مجموعه رشته های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک دسته بندی می شوند.
۳۹. **گروه آموزشی:** بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی، متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی با تخصص مشترک در یک رشته علمی خاص یا چند رشته / های متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می شود.
۴۰. **شورای آموزشی دانشگاه:** یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست گذاری و برنامه ریزی راهبردی در امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو به ریاست معاون آموزشی دانشگاه تشکیل می‌شود. شورای آموزشی دانشگاه می‌تواند اختیارات مشخص شده در این شیوه‌نامه را به دانشکده یا کمیته منتخب شورای آموزشی تفویض کند. ۴۱. دانش‌آموخته: فردی است که یکی از رشته یا گرایش‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.

۱-۲- مواد عمومی (مربوط به تمام دوره های تحصیلی)

ماده ۳- شرط ورود به دانشگاه دارا بودن مدرکِ پایانِ دوره قبلی است که باید مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد. علاوه بر آن، شایستگی های عمومی و اختصاصی از طریق قبولی قطعی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت احراز خواهد شد.

تبصره ۱- پذیرش دانشجویان مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می شود.

تبصره ۲- دانشجوی ایرانی مشغول به تحصیل در موسسه خارج از کشور می تواند مطابق آیین نامه وزارتی انتقال دانشجویان از خارج به داخل، جهت ادامه تحصیل به دانشگاه منتقل شود.

تبصره ۳- احراز توانایی در زبان خارجی طبق مصوبات شورای آموزشی دانشگاه (پیوست ۱-۱) در خصوص دانشجویان دوره دکتری تخصصی الزامی است.

تبصره ۴- دانشجوی غیر ایرانی پذیرش شده، در بدو ورود، ملزم به کسب حد نصاب نمره زبان فارسی است.

ماده ۴- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می شود.

تبصره- دانشگاه مجاز است برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی و یا برنامه های بازنگری شده در هر یک از دانشگاه های سطح یک را با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه و در صورت امکان به زبان غیر فارسی ارائه نماید.

ماده ۵- دانشگاه موظف است فقط برای دوره های دانشجویی پذیرد که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده و صرفاً برنامه های درسی را اجرا نماید که در چارچوب ضوابط وزارت است.

تبصره- دانشگاه می تواند با همکاری گروه ها، حداکثر پنجاه درصد از واحدهای درسی دوره کارشناسی را با اولویت دروس پایه و عمومی، ضمن رعایت استانداردهای مصوب وزارت و تأکید بر محتوای الکترونیکی، به صورت مجازی (الکترونیکی) ارائه نماید.

ماده ۶- حضور دانشجویان در تمام جلسات کلاس درس دوره های تحصیلی حضوری، الکترونیکی و ترکیبی ضروری است.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

تبصره ۱- در صورتی که دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ (سه شانزدهم) جلسات غیبت کند، اما در آن درس نمره مستمر داشته باشد، امکان درج نمره تا ۸ برای کارشناسی، تا ۱۰ برای کارشناسی ارشد و تا ۱۲ برای دکتری تخصصی میسر است؛ در غیر این صورت، نمره درس فوق صفر منظور خواهد شد.

تبصره ۲- اگر دانشجو در جلسه امتحان پایان نیمسال درس شرکت نکند ولی نمره مستمر داشته باشد، فقط از نمره پایان ترم محروم می‌شود.

تبصره ۳- چنانچه غیبت دانشجو در جلسه امتحان پایان نیمسال تحصیلی به تشخیص کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شد، آن درس حذف می‌شود.

ماده ۷- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته، ضمن رعایت پیش‌نیازی (تقدم و تأخر) دروس طبق برنامه درسی مصوب، در اختیار گروه است.

تبصره- دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۸- برگزاری امتحان پایانی در هر نیمسال به صورت کتبی یا شفاهی برای درس‌های نظری الزامی است و برگزاری جلسه امتحان جزء هفته‌های آموزشی به حساب می‌آید.

تبصره- نمره درس پس از تایید نهایی استاد غیر قابل تغییر است.

ماده ۹- آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی، صرفاً یک‌بار و در یک رشته تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- با موافقت استاد درس و تأیید گروه، دانشجو می‌تواند تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، فقط یک درس نظری را حذف کند، به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو در آن نیمسال کمتر از حد نصاب لازم دوره تحصیلی مربوطه نشود.

تبصره ۲- دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف درس یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، موظف به پرداخت هزینه درس (ها) مطابق تعرفه دانشجوی شهریه‌پرداز دانشگاه است. در صورت تشخیص موجه بودن حذف درس (ها) توسط کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه، دانشجوی مشمول آموزش رایگان ملزم به پرداخت شهریه متغیر درس حذف شده نیست. در صورتی که واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از حداقل واحد انتخابی مجاز شود، نیمسال مذکور در رتبه بندی دانشجو در همان نیمسال و سال تحصیلی تاثیر نداشته و به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب شده و در مشروط شدن دانشجو تأثیر دارد.

ماده ۱۰- حذف نیمسال تحصیلی با درخواست دانشجو، از طریق پرتال دانشجویی و پیگیری تأیید سایر مراحل درخواست، ضمن احتساب در سنوات تحصیلی، حداکثر تا قبل از تاریخ شروع امتحانات مطابق تقویم آموزشی دانشگاه امکان پذیر است. دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیر موجه، موظف به پرداخت هزینه متغیر دروس حذف شده مطابق تعرفه دانشجویان شهریه پرداز دانشگاه می باشد.

ماده ۱۱- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید از طریق پرتال دانشجویی برای انصراف از تحصیل اقدام و مراحل بعدی را تا حصول نتیجه و تصفیه حساب پیگیری نماید. دانشجو مجاز است فقط برای یکبار و تا دو ماه پس از تاریخ درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد.

تبصره- در صورت ارائه درخواست انصراف از تحصیل توسط دانشجوی شهریه پرداز قبل از شروع نیمسال تحصیلی مندرج در تقویم آموزشی دانشگاه، هزینه نیمسال از وی دریافت نمی شود. اما در صورت ارائه درخواست انصراف از هنگام شروع نیمسال تا قبل از تاریخ حذف و اضافه، وی ملزم به پرداخت شهریه ثابت است. چنانچه زمان ارائه درخواست انصراف بعد از تاریخ حذف و اضافه باشد، در صورت انتخاب واحد توسط دانشجو، شهریه ثابت و متغیر نیمسال محاسبه و از وی دریافت می شود.

ماده ۱۲- عدم انتخاب واحد دانشجو (مطابق تقویم آموزشی دانشگاه) در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می شود.

ماده ۱۳- تصمیم گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده دانشگاه است.

ماده ۱۴- برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره تقویم آموزشی، چگونگی اعلام و ثبت نمره، زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، نحوه اعتراض به نتایج امتحانات، مهلت تجدید نظر و غیره طبق شیوه نامه اجرایی مصوب دانشگاه انجام می شود.

۱-۳- مواد اختصاصی

۱-۳-۱- شیوه‌نامه آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته

ماده ۱۵- دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجویان دوره کارشناسی، از زمان پذیرش، یکی از اعضای هیات علمی مرتبط با رشته تحصیلی ایشان را به عنوان استاد راهنمای تحصیلی تعیین نماید تا بر اساس ساز و کار مصوب دانشگاه بر نحوه عملکرد دانشجو نظارت کند.

ماده ۱۶- دانشجو لازم است در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی را انتخاب نماید. حداکثر واحد مجاز انتخابی در ترم تابستان ۶ واحد درسی به صورت شیوه حضوری/ الکترونیکی و یا ترکیبی است.

تبصره ۱- اگر میانگین نمرات دانشجو در پایان نیمسال حداقل ۱۷ باشد، وی می‌تواند با تأیید گروه در نیمسال تحصیلی بعد تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۲- در نیمسال آخر، به شرط دانش‌آموختگی و داشتن میانگین کل بالای ۱۰، دانشجو می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی انتخاب نماید. در صورت عدم ارائه برخی از دروس نظری، دانشجو در آن نیمسال تحصیلی مجاز است حداکثر تا ۸ واحد درسی را به صورت معرفی به استاد انتخاب کند. در صورت انتخاب درس به شکل معرفی به استاد از سوی دانشجوی مشمول آموزش رایگان، وی می‌بایست هزینه را معادل تعرفه درس دانشجوی شهریه‌پرداز (شهریه متغیر درس/ دروس) در همان سال و نیمسال برای درس انتخابی پرداخت نماید.

تبصره ۳- چنانچه دانشجو با گذراندن ۳ درس تا سقف ۸ واحد درسی نظری دانش‌آموخته شود، پس از تأیید گروه، وی می‌تواند واحدهای مذکور را در ترم تابستان به صورت معرفی به استاد انتخاب نماید.

تبصره ۴- چنانچه دانشجو یک درس عملی- نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می‌تواند آن درس را به صورت معرفی به استاد (با رعایت مفاد تبصره ۲ و ۳ همین ماده) انتخاب نماید.

تبصره ۵- چنانچه واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد، در این صورت رعایت حد نصاب تعداد واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور علیرغم عدم تأثیر در رتبه‌بندی دانشجو در همان نیمسال، به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب شده و در مشروط شدن وی تأثیر دارد.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

ماده ۱۷- تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد است. نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود. هزینه دروس جبرانی طبق تعرفه دانشجویان شهریه‌پرداز دانشگاه در سال و نیمسال انتخاب دروس از دانشجو دریافت می‌شود.

تبصره- دانشگاه اختیار دارد برای دانش‌آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش‌دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیرمرتبط پذیرفته شده‌اند، به تشخیص گروه آموزشی حداکثر ۲۰ واحد درسی به عنوان جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

ماده ۱۸- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات برگزار شده و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره- دروس دوره کارشناسی مانند کارآموزی، کارورزی، مهارت‌آموزی، عملیات صحرائی، سمینار، پروژه و ... در صورتی که تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، بر اساس مصوبه شورای آموزشی دانشگاه، مهلت ثبت نمرات دروس یادشده تا پایان نیمسال بعدی امکان‌پذیر است. پس از مهلت مقرر، امکان ثبت نمره میسر نبوده و نمره مردودی درج می‌شود.

ماده ۱۹- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ می‌باشد.

تبصره ۱- چنانچه دانشجویی در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند و در نیمسال‌های بعدی، عیناً همان درس یا دروس مذکور (یکسان بودن نام درس، شماره درس و تعداد واحد) را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو ثبت و باقی می‌ماند، اما در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر شده و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲- گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱ صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی است و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳- در رتبه‌بندی دانشجو جهت استفاده از تسهیلات، میانگین تمامی دروس اخذ شده (قبولی و مردودی) با رعایت ماده ۱۷ منظور خواهد شد.

تبصره ۴- دانشجویی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی نمره مردودی دریافت می‌کند، مشمول تبصره های مربوط به این ماده نخواهد شد.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

ماده ۲۰- چنانچه میانگین نمرات دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی شده و در نیمسال بعدی می‌تواند حداکثر تا ۱۴ واحد درسی را انتخاب نماید.

تبصره- چنانچه دانشجو در دورهٔ کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۲ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال، اعم از متوالی یا متناوب مشروط شود، از تحصیل محروم خواهد شد. در این خصوص، لازم است دانشجو جهت اطلاع از وضعیت تحصیلی خود مرتباً به پرتال خویش مراجعه نموده و در صورت ضرورت، اقدامات لازم را پیگیری کند.

ماده ۲۱- دانشجوی مشمول این شیوه‌نامه می‌تواند در دوره‌های غیرحضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، مطابق مصوبات مربوط به صورت همزمان تحصیل کند.

تبصره- تحصیل هم‌زمان دانشجویان استعدادهای درخشان بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می‌شود.

ماده ۲۲- مدت مجاز تحصیل در دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته ۴ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۸ نیمسال است.

تبصره ۱- دانشگاه اختیار دارد مدت مجاز تحصیل را حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش دهد.

تبصره ۲- در خصوص دانشجوی کارشناسی پیوسته مشمول آموزش رایگان، از دو نیمسال تبصره فوق، تحصیل در نیمسال اول به صورت رایگان و در نیمسال دوم منوط به پرداخت شهریه همان سال و نیمسال تحصیلی است که با تمدید سنوات موافقت شده است. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم است.

تبصره ۳- در خصوص دانشجویان شهریه پرداز، از دو نیمسال تبصره ۱ این ماده، پرداخت شهریه در نیمسال اول بر اساس روال معمول و در نیمسال دوم منوط به پرداخت شهریه همان سال و نیمسال تحصیلی است که با تمدید سنوات موافقت شده است.

ماده ۲۳- دانشجو می‌تواند با احتساب در سنوات تحصیل، دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند. در این خصوص، لازم است دانشجو درخواست خود را قبل از شروع نیمسال تحصیلی از طریق پرتال دانشجویی ارائه و پیگیری لازم را تا تأیید سایر مراحل انجام دهد.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

تبصره- بررسی مصادیق مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی، مأموریت همسر یا والدین در اختیار دانشگاه است. در این خصوص، لازم است دانشجو درخواست خود را قبل از شروع نیمسال تحصیلی از طریق پرتال دانشجویی ارائه و پیگیری لازم را تا تأیید سایر مراحل انجام دهد.

ماده ۲۴- دانشجوی دوره کاردانی ناپیوسته یا کارشناسی پیوسته می‌تواند در صورت موافقت دانشگاه و امکان ادامه تحصیل در سنوات آموزشی مجاز باقیمانده، رشته/گرایش تحصیلی خود را در همان دانشگاه، منوط به شرایط زیر تغییر دهد:

الف) وجود رشته/گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه(ب) موافقت گروه مبدأ و مقصد و تأیید شورای آموزشی دانشگاه

ج) کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی مربوطه از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته/گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش، با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور

تبصره- دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یکبار می‌تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته/گرایش دهد.

ماده ۲۵- تغییر رشته/گرایش از دوره‌های پایین‌تر به بالاتر، از شهریه‌پرداز به روزانه، از غیرحضور به نیمه‌حضور و حضوری ممنوع بوده ولی عکس آن مجاز است.

تبصره- تغییر رشته/گرایش از رشته/گرایش‌هایی که پذیرش در آنها صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی است به رشته/گرایش‌هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون صورت می‌پذیرد، ممنوع است.

ماده ۲۶- میهمانی و انتقال دانشجو مطابق شیوه‌نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی مصوب وزارت، پس از تأیید دانشگاه مبدأ و موافقت دانشگاه مقصد انجام می‌شود.

تبصره ۱- انتقال دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه‌پرداز به روزانه، از غیرحضور به نیمه‌حضور و حضوری ممنوع بوده ولی عکس آن مجاز است.

تبصره ۲- میهمانی دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه‌پرداز به روزانه، از غیرحضور به نیمه‌حضور و حضوری ممنوع است.

ماده ۲۷- انتقال توأم با تغییر رشته/گرایش در صورت احراز شرایط و با کسب موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد، فقط برای یک نوبت امکان‌پذیر است.

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

ماده ۲۸- معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجوی انصرافی و اخراجی قبولی مجدد بر اساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه و صرفاً با رعایت موارد زیر امکان‌پذیر است:

الف) پذیرش واحدهای گذرانده دانشجوی سابق حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه‌حضوری، غیرحضوری و سوابق تحصیلی قابل بررسی است.

ب) پذیرش واحدهای گذرانده دانشجوی سابق نیمه‌حضوری به نیمه‌حضوری و غیرحضوری قابل بررسی است.

ج) پذیرش واحدهای گذرانده دانشجوی سابق غیرحضوری به غیرحضوری قابل بررسی است.

د) پذیرش واحدهای عمومی دانشگاه‌های آزاد اسلامی و دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی غیرانتفاعی - غیر دولتی قابل بررسی است.

ه) پذیرش واحدهای گذرانده دانشجوی قبلی پذیرش شده با سوابق تحصیلی، به دوره پذیرش با سوابق تحصیلی، نیمه‌حضوری و غیرحضوری قابل بررسی است.

و) به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل‌سازی شده برای دانشجوی قبولی مجدد، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی کاسته می‌شود.

ماده ۲۹- صرفاً پذیرش دروس عمومی دانشجویان که قبلاً مدرک تحصیلی دریافت نموده اند (با عنایت به تبصره های ماده ۱۸)، قابل بررسی می باشد.

ماده ۳۰- ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) احراز میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره ۱- اگر میانگین کل دانشجویان با گذراندن واحدهای دوره به ۱۲ نرسد تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۲۴ واحد از درس یا درس‌هایی که در آنها نمره بین ۱۰ تا ۱۲ کسب نموده است میانگین کل خود را به ۱۲ رسانده و از این جهت، شرط دریافت مدرک دوره کاردانی و یا کارشناسی همان رشته را احراز نماید، در غیر این صورت، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲- هزینه دروس انتخابی جهت جبران معدل، مطابق تعرفه دانشجویان شهریه‌پرداز در سال و نیمسال انتخاب درس بر عهده دانشجویان است.

ماده ۳۱- در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی را (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی ۱۲ یا بالاتر از آن باشد، می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت نماید. در غیر

مجموعه قوانین و مقررات تحصیلی

این حالت به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته فقط گواهی تعداد واحدهای گذرانده شده تحویل خواهد شد.

تبصره ۱- اگر دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد، دانشگاه برای صدور مدرک کاردانی درس‌هایی را ملاک میانگین کل قرار خواهد داد که نمره آنها بالاتر از ۱۲ باشد.

تبصره ۲- صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می‌شود.

ماده ۳۲- تاریخ دانش‌آموختگی، زمان ورود آخرین نمره توسط استاد درس یا پایان آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو (با عنایت به تبصره ماده ۱۸) می‌باشد.

پیوست ۱-۵: دستورالعمل گواهی رتبه دانشجویان

با توجه به نیاز در خصوص ساماندهی گواهی رتبه دانشجویان، موارد ذیل مصوب شده است.

مقطع کارشناسی:

- ۱- دانشجوی در حداقل ۶ و حداکثر در ۸ نیمسال تحصیلی دانش آموخته شده باشد. در رشته هایی که چارت درسی آنها برای ۹ نیمسال تحصیلی در نظر گرفته شده است، حداکثر به ۹ نیمسال تغییر می یابد.
- ۲- بیشتر از ۲۰ واحد از دروس دانش آموخته از دوره های قبلی ایشان تطبیق دروس نداشته باشد، در غیر این صورت گواهی رتبه تعلق نخواهد گرفت.

مقطع دکتری عمومی:

- ۱- دانشجوی در حداقل ۱۰ و حداکثر در ۱۲ نیمسال تحصیلی دانش آموخته شده باشد.
- ۲- بیشتر از ۲۰ واحد از دروس دانش آموخته از دوره های قبلی ایشان تطبیق دروس نداشته باشد، در غیر این صورت گواهی رتبه تعلق نخواهد گرفت.

مقطع کارشناسی ارشد:

- ۱- دانشجوی در حداقل ۳ و حداکثر در ۵ نیمسال تحصیلی دانش آموخته شده باشد.
- ۲- دانشجویان مرکز آموزش الکترونیک دانشگاه به صورت جداگانه از دانشکده های دیگر بررسی شوند.

مقطع دکتری: Ph.D

- ۱- دانشجوی در حداقل ۶ و حداکثر در ۱۰ نیمسال تحصیلی دانش آموخته شده باشد.

موارد خاص: در صورتی که دانشجویی تقاضای گواهی رتبه خارج از مندرجات فوق داشته باشد، مصوبه شورای بررسی موارد خاص دانشگاه در خصوص ایشان اجرا خواهد شد.